

Wij borgen een mooier morgen

Vergelijking BREEAM-NL met Het Nieuwe Normaal

FEBRUARI 2024

1. Introductie

Dutch Green Building Council (DGBC) en Cirkelstad hebben beide als doel om de transitie naar een circulaire bouwsector te versnellen. Met BREEAM-NL (vanuit DGBC) en Het Nieuwe Normaal (vanuit Cirkelstad) beheren beide partijen een marktontwikkeling waarmee circulair bouwen kan worden gedefinieerd.

BREEAM-NL, een keurmerk dat integraal kijkt naar duurzaam bouwen, bestaat sinds 2010 en meet de duurzaamheidsprestaties van gebouwen en gebieden. Het Nieuwe Normaal is de afgelopen jaren ontwikkeld om meer eenduidigheid te creëren op het gebied van circulair bouwen. Vanuit die eenduidigheid kunnen afspraken worden gemaakt tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers.

Steeds meer partijen willen met circulair bouwen aan de slag. Omdat beide systemen steeds bekender worden, ontstaan meer vragen over de overeenkomsten en verschillen. Die overeenkomsten en verschillen zijn belangrijk om deze allebei op het juiste moment toe te kunnen passen.

Deze publicatie geeft een toelichting op de overeenkomsten en verschillen. Beide systemen hebben een andere scope, werken toe naar andere soorten resultaten en worden anders ingezet.

Over BREEAM-NL

BREEAM is een internationale certificeringsmethode voor het beoordelen van de duurzaamheid van projecten in de gebouwde omgeving. Voor elk land kan een lokale standaard worden gemaakt, gebaseerd op de internationale richtlijnen. In Nederland is dat BREEAM-NL, beheerd door DGBC.

In de methodiek zijn per categorie criteria opgenomen waar een duurzaam gebouw aan moet voldoen. Voorbeelden van categorieën zijn Gezondheid, Energie en Materialen. Circulaire bouw en ontwerpprincipes zijn verweven door alle categorieën heen. Organisaties kunnen zelf kiezen welke criteria wel of niet worden behaald. De behaalde criteria leveren punten op, alle punten bij elkaar opgeteld resulteert in een kwalificatie. Een project voldoet alleen aan de BREEAM-NL kwalificatie als alle criteria zijn getoetst door een onafhankelijk BREEAM-NL Assessor, hiermee zijn de eisen ook geborgd.

De criteria zijn omschreven in beoordelingsrichtlijnen en deze worden periodiek aangepast en aangescherpt. Dit wordt altijd door DGBC samen met de markt gedaan. Voor deze vergelijking zijn de volgende twee beoordelingsrichtlijnen van toepassing:

- BREEAM-NL Nieuwbouw & Renovatie Woningen 2023
- BREEAM-NL Nieuwbouw 2020

Over Het Nieuwe Normaal

Het Nieuwe Normaal (HNN) is een nieuwe, gedragen taal met haalbare en ambitieuze prestaties op circulair bouwen. Het Nieuwe Normaal richt zich alleen op het thema 'Materialen'. Vanuit HNN wordt gewerkt aan kennisontwikkeling voor de hele sector op basis van evaluaties. Dat leidt tot een set prestatieniveaus, die periodiek worden geactualiseerd.

De methode bevat drie categorieën indicatoren:

- Bij een **'standaard' (S)** is een haalbaar en ambitieus prestatieniveau beschikbaar. De meet- of bepalingsmethode is duidelijk en breed geaccepteerd, waardoor er voldoende data uit de praktijk beschikbaar is.
- Bij een **Indicatie (I)** is een prestatie indicatief te bepalen. De meet- of bepalingsmethode is nog niet breed geaccepteerd en/of nog in ontwikkeling.
- Bij **Begrip (B)** gaat het om kwantitatieve (of kwalitatieve) inzichten om te bepalen wat er nu en in de toekomst mogelijk is. Hierbij staat het leren centraal en is het streven om een indicator door te ontwikkelen in een volgende versie van HNN.

Een indicator kan zich in de toekomst ontwikkelen. Als een meet- of bepalingsmethode zich verder ontwikkelt en breder geaccepteerd wordt in de markt, kan een indicator zich van een B naar een I of van een I naar een S ontwikkelen.

Het Nieuwe Normaal wordt jaarlijks geactualiseerd. Voor deze vergelijking gaan we uit van Het Nieuwe Normaal Gebouw 1.0, zoals gepubliceerd in december 2023. Dit raamwerk is zowel van toepassing op woning- als utiliteitsbouw.

2. Vergelijking BREEAM-NL en Het Nieuwe Normaal

Zowel BREEAM-NL als Het Nieuwe Normaal bieden een brede kijk op circulair bouwen, maar doen dit op hun eigen wijze. Het Nieuwe Normaal is een raamwerk dat bestaat uit diverse indicatoren. BREEAM-NL is een certificeringsmethode met een set criteria voor onder andere circulair bouwen. Door aan de criteria te voldoen kunnen punten worden behaald en bij voldoende punten volgt een certificaat. Met deze vergelijking van de systemen laten we zien wat de overeenkomsten en wat de verschillen zijn tussen beide methoden.

Deze vergelijking maakt de verschillen en overeenkomsten tussen BREEAM-NL en HNN Gebouw inzichtelijk. Onderstaande tabel start vanuit Het Nieuwe Normaal en laat zien op welke manier deze criteria binnen de BREEAM-NL Nieuwbouw richtlijnen zijn opgenomen.

De tabel is als volgt opgebouwd:

- Iedere regel geeft een nieuw onderwerp, waarbij duidelijk wordt welke onderwerpen wel en niet zijn opgenomen
- Vanuit alle systemen is de naam van de indicator of het criterium weergegeven. Ondanks dat deze naam verschilt, wordt hier hetzelfde mee bedoeld.
- Bij de BREEAM-NL criteria is ook het nummer van de credit opgenomen

Toelichting systemen

Raadpleeg de beschikbare documentatie voor meer informatie over de systemen van BREEAM-NL Nieuwbouw Woningen, BREEAM-NL Nieuwbouw of Het Nieuwe Normaal.

Leidraad HNN
Gebouw 1.0

BREEAM-NL
Woningen

BREEAM-NL
Utiliteitsbouw

Het Nieuwe Normaal Gebouw 1.0	BREEAM-NL Nieuwbouw en Renovatie Woningen 2023	BREEAM-NL Nieuwbouw 2020	Analyse
Milieuprestatie Gebouw (MPG)	MAT01 Milieubelasting bouwmaterialen	MAT01 Milieubelasting bouwmaterialen	V
Materiaalgebonden CO ₂ -uitstoot	MAT02 Embodied carbon	-	V
Materiaalgebonden CO ₂ -opslag	-	-	X
-	MAT02 Whole Life Carbon	ENE04 Passief ontwerp en milieu-impact energiegebruik	X
Herkomst materialen	MAT01 Milieubelasting bouwmaterialen	-	X
Gezonde materialen	HEA03 Gezonde Binnenlucht	HEA02 Interne luchtkwaliteit	~
-	MAT05 Robuustheid bouwmaterialen	MAT05 Robuustheid bouwmaterialen	X
Omgang restmateriaal bouw	WST01 Afvalmanagement bouwplaats	WST01 Afvalmanagement bouwplaats	~
Adaptief Vermogen	WST06 Gebouwflexibiliteit	WST06 Gebouwflexibiliteit	V
Losmaakbaarheid	MAT07 Losmaakbaarheid	MAT07 Losmaakbaarheid	V
Hergebruikpotentie	-	-	X
-	MAT01 Toepassen van productspecifieke gegevens	MAT01 Toepassen van productspecifieke gegevens	X
-	MAT07 Gebouwpaspoort	MAT01 Materiaalpaspoort	X

Methode gelijk V

Methode anders, onderwerp vergelijkbaar ~

Onderwerp niet vergelijkbaar X

3. Overeenkomsten

Het overzicht van BREEAM-NL en Het Nieuwe Normaal laat zien dat er veel overeenkomsten zijn tussen beide systemen. Voor een deel sturen beide systemen dus op dezelfde wijze. Dit hoofdstuk licht de zes criteria toe die in beide systemen terugkomen.

Gelijke onderwerpen, gelijke methode

Er zijn vier criteria waarbij de methoden van BREEAM-NL en HNN identiek zijn. Op deze criteria kunnen de prestatieniveaus uit een BREEAM-NL certificering dus gebruikt worden voor evaluaties in Het Nieuwe Normaal.

Milieu-impact bouwmaterialen

De milieu-impact van bouwmaterialen wordt bepaald op basis van de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG). Dit sluit aan op het Nederlandse bouwbesluit en de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen, gebruikmakend van de achterliggende data uit de Nationale Milieudatabase (NMD). Voor zowel HNN als BREEAM-NL is de wettelijke reken- en prestatieverplichting de voornaamste reden om de MPG op te nemen.

Materiaalgebonden CO₂-uitstoot

De materiaalgebonden CO₂-uitstoot (ook: embodied carbon) wordt berekend op basis van het Paris Proof materiaalgebonden (PPm) rekenprotocol van DGBC. Dit geeft inzicht in de CO₂-uitstoot van de productie- en bouwfase (Module A uit een MPG-berekening). Dit criterium is recent ontwikkeld, en daarmee binnen BREEAM-NL voornamelijk alleen onderdeel van BREEAM-NL Nieuwbouw en Renovatie Woningen 2023. Bij een nieuwe versie van BREEAM-NL Nieuwbouw voor utiliteitsgebouwen wordt dit criterium toegevoegd.

Losmaakbaarheid

De mate van Losmaakbaarheid wordt in beide systemen bepaald op basis van de Losmaakbaarheidsindex (versie 2.0).

Gebouwflexibiliteit & Adaptief Vermogen

De Gebouwflexibiliteit (BREEAM-NL) en het Adaptief vermogen (HNN) hebben een andere naam, maar maken gebruik van dezelfde rekenmethodiek: Adaptief Vermogen (voorheen: Rekentool Gebouwflexibiliteit). De afgelopen jaren zijn er verschillende tools ontwikkeld met nagenoeg dezelfde uitgangspunten en doelstellingen. Vervolgens is door onder andere DGBC gewerkt aan een harmonisatie tot één Nederlandse methodiek voor Adaptief Vermogen die van toepassing is op BREEAM-NL, Het Nieuwe Normaal en GPR. Deze is in januari 2024 gepubliceerd.

Gelijke onderwerpen, andere methode

Er zijn twee onderwerpen waarbij wel op dezelfde criteria wordt gestuurd, maar met inhoudelijke verschillen tussen BREEAM-NL en HNN.

Afvalmanagement

Afvalmanagement (BREEAM-NL) en Omgang restmateriaal bouw (HNN) richten zich beide op het voorkomen van restmateriaal op de bouwplaats. Daarbij richt BREEAM-NL zich op maatregelen om afval te voorkomen (kwalitatief) en het vrijgekomen afval zo efficiënt mogelijk te hergebruiken (een kwantitatieve prestatie). HNN vraagt om inzicht in de hoeveelheid bouwafval ten opzichte van de totale bouw (ook kwantitatief). Hier liggen kansen voor harmonisatie tussen beide systemen.

Gezonde binnenlucht & gezonde materialen

Interne luchtkwaliteit (HEA02) en Gezonde binnenlucht (HEA03) en Gezonde materialen (HNN) hebben dezelfde intentie: een gezond binnenklimaat voor gebruikers bevorderen en het mogelijk maken om kringlopen in de toekomst te sluiten..

Het onderwerp toxiciteit is zowel nationaal als internationaal in ontwikkeling. Vanuit DGBC is hier ook eerder onderzoek naar gedaan: Toxiciteit/Smet van materialen. Er is nog geen vastgestelde methodiek die ook in de praktijk toepasbaar is, maar er zijn wel Europese richtlijnen (zoals REACH). Gebruik van gezonde materialen valt in BREEAM-NL onder Interne Luchtkwaliteit (HEA02) en Gezonde Binnenlucht (HEA03). HNN stuurt op de mate van toepassing van gezonde materialen, wat het vrijkomen van giftige stoffen voorkomt. De methode om dit inzicht (in aantal gezonde producten) te bieden, is nog in ontwikkeling.

Doorontwikkeling van beide systemen is denkbaar op basis van nieuwe inzichten, die naar verwachting ook vanuit Europa naar Nederland komen. De EU Taxonomie stelt hier ook voorwaarden aan.

4. Verschillen

Het overzicht van BREEAM-NL en Het Nieuwe Normaal laat zien dat er een aantal verschillen is tussen beide systemen. Voor een deel sturen beide systemen dus op andere onderwerpen. Dit hoofdstuk licht de zeven onderwerpen toe die in één van beide systemen terugkomen.

Onderdeel HNN, geen onderdeel BREEAM-NL

Er zijn drie indicatoren in Het Nieuwe Normaal waarover in BREEAM-NL geen criteria zijn opgenomen.

Materiaalgebonden CO₂-opslag

De materiaalgebonden CO₂-opslag geeft aan welke hoeveelheid (biogeen) CO₂ wordt opgeslagen in biobased bouwmaterialen. Binnen HNN is deze indicator opgenomen om inzicht te geven in de mate van CO₂-opslag, om meer transparantie te bieden in de opbouw van de MPG. BREEAM-NL stuurt op de totale CO₂-prestatie van een project (zie Whole Life Carbon) en waardeert deeloplossingen als onderdeel hiervan.

Herkomst materialen

De herkomst van materialen geeft aan welk aandeel materialen gerecycled (materiaalniveau), hergebruikt (onderdeelniveau), biobased of 'nieuw' is. Binnen HNN ontstaat daarmee inzicht in de bijdrage van een bouwwerk aan organisatiedoelstellingen op 'minder primair materiaalgebruik'. Binnen BREEAM-NL is er ook een credit verantwoordende herkomst van materialen, maar hebben de criteria een ander doel. De criteria uit HNN zijn niet in BREEAM-NL opgenomen. BREEAM-NL stuurt op de volledige prestatie van het project in Milieu-impact en Materiaalgebonden CO₂-uitstoot. Voor een volgende versie van BREEAM-NL wordt bekeken of dit in de toekomst wel onderdeel van de beoordeling moet worden.

In BREEAM-NL Nieuwbouw Woningen 2023 is wel de verplichting opgenomen om het aandeel hergebruikte en biobased materialen te rapporteren, maar hier is geen prestatie-eis voor opgenomen. Mogelijk wordt deze ook in de volgende versie van BREEAM-NL Nieuwbouw Utiliteit opgenomen als rapportage of als prestatie-eis.

Hergebruikpotentie

De hergebruikpotentie van materialen laat zien op welk niveau materialen herbruikbaar zijn aan het einde van hun levensduur. Dit is samen met de losmaakbaarheid een criterium voor een circulaire bouw. Binnen HNN is deze indicator opgenomen om te zien in hoeverre materialen herbruikbaar zijn. Dit is een inschatting van de mogelijkheden, omdat het daadwerkelijk hergebruik aan het einde van de levensduur plaatsvindt. Binnen BREEAM-NL is deze indicator nog niet opgenomen, omdat deze nog onvoldoende scherp is uitgewerkt om te kunnen certificeren. Daarbij worden de uitkomsten ook al

beloond via de MPG en Losmaakbaarheidsindex. Een verdere uitwerking van de methodiek voor hergebruikpotentie is nodig om deze in BREEAM-NL te kunnen opnemen.

Onderdeel BREEAM-NL, geen onderdeel HNN

Er zijn vier criteria die onderdeel zijn van BREEAM-NL (Woningen 2023 of Nieuwbouw 2020), maar waarvoor geen indicator in Het Nieuwe Normaal is opgenomen.

Whole Life Carbon & Passief ontwerp & milieu-impact energiegebruik

De Whole Life Carbon (**MAT02**, Woningen 2023) en Passief ontwerp en milieu-impact energiegebruik (**ENE04**, Nieuwbouw 2020) maken de CO₂-uitstoot over de hele levenscyclus van een gebouw inzichtelijk. Whole Life Carbon en Passief ontwerp moeten zorgen voor de integrale afweging tussen de energieprestatie en milieuprestatie van gebouwen, uitgedrukt in CO₂-uitstoot. De nieuwe Whole Life Carbon methodiek is geïntroduceerd in BREEAM-NL Woningen. Bij de eerstvolgende herziening wordt deze naar verwachting ook onderdeel van de BREEAM-NL richtlijn voor utiliteitsbouw. Er is hiervoor geen indicator in Het Nieuwe Normaal opgenomen, omdat deze breder kijkt dan alleen de realisatie van het gebouw. Vooralsnog ligt de focus van HNN op de realisatiefase. In de toekomst kan HNN hier mogelijk wel een indicator voor opnemen, wanneer de Europese rekenregels voor de verplichte berekening helder zijn.

Toepassen van productspecifieke gegevens

Wie circulaire ontwerp- en bouwprincipes wil toepassen is grotendeels afhankelijk van de beschikbaarheid van circulaire bouwmaterialen. Echte verbeteringen op het gebied van circulaire bouw- en ontwerpprincipes worden alleen bereikt als leveranciers hun producten verbeteren. Dit kunnen ze pas doen als ze inzicht hebben in de milieu-impact tijdens de hele levensduur. Het huidige Nederlandse systeem met de MPG maakt het door de beschikbaarheid van CAT-3 (generieke) en CAT-2 (branche) productdata in de Nationale MilieuDatabase niet aantrekkelijk om met product specifieke gegevens te werken. BREEAM-NL heeft het toepassen van product specifieke gegevens (**MAT01**) opgenomen om leveranciers te stimuleren actuele data op te stellen en transparant te delen. Daarmee ontstaat een prikkel om de duurzaamheidsprestaties van producten verder te verbeteren. Het Nieuwe Normaal heeft dit criterium op dit moment nog niet als indicator opgenomen, maar neemt dit mogelijk mee in doorontwikkeling.

Materiaalpaspoort

Een materiaalpaspoort (MAT01) laat zien in welke mate er inzicht is in de onderdelen en materialen waaruit een gebouw is opgebouwd. Beschikbaarheid van deze informatie is essentieel voor een circulair gebouw. Dit levert vooral in latere fasen (vervanging en demontage) meerwaarde op. Dit is in BREEAM-NL opgenomen om het gebruik van een materiaalpaspoort te stimuleren. Het Nieuwe Normaal heeft dit niet opgenomen, omdat er geen prestatie op gebouwniveau te bepalen is. Wel haalt HNN kwalitatieve inzichten rondom het bouwproces op in evaluaties, waar het belang van inzicht vaak terugkomt.

Robuustheid bouwmaterialen

Met de credit Robuustheid van bouwmaterialen (MAT05) stimuleert BREEAM-NL dat materialen zo min mogelijk vervangen hoeven te worden. Daarnaast zorgt deze credit voor een adequate bescherming van blootgestelde gebouwonderdelen. Dit criterium richt zich met name op ontwerpkeuzes. In een vroeg stadium nadenken over duurzaam materiaalgebruik voorkomt degradatie van de toegepaste materialen tijdens het gebruik. Robuuste materialen hebben een langere levensduur, net als materialen die goed zijn beschermd of op de juiste plek in het gebouw zijn toegepast. Dit criterium leidt tot een prestatieniveau, maar is bedoeld om in de ontwerpfase tot andere keuzes aan te zetten. Binnen het Nieuwe Normaal wordt het belang van het toepassen van robuuste materialen onderschreven, maar het is moeilijk om hier robuuste criteria voor te maken. Cirkelstad en DGBC zullen samen onderzoeken hoe dit beter te borgen is.

5. Conclusie

De ontwikkelingen op het gebied van duurzaam bouwen gaan hard, zowel nationaal als internationaal. Waar Het Nieuwe Normaal nationaal werkt aan een eenduidige taal voor circulaire ontwerp- en bouwprincipes, is BREEAM-NL de standaard voor integrale duurzaamheid van gebouwen en gebieden.

Met beide systemen kunnen partijen afspraken maken over de circulaire prestaties van een project. De systemen zijn op de belangrijkste aspecten gelijkwaardig en vergelijkbaar op het gebied van circulaire bouw- en ontwerpprincipes. Op enkele aspecten is er de mogelijkheid om van elkaar te leren en de methoden verder te verbeteren en verstevigen.

Het is van toegevoegde waarde dat op verschillende plekken over circulaire ontwerp- en bouwprincipes wordt nagedacht. Hoewel harmonisatie wordt nagestreefd, is het goed op verschillende plaatsen te kunnen experimenteren en nadenken over een begrip als circulaire ontwerp- en bouwprincipes. Het maakt veel verschil of circulaire ontwerp- en bouwprincipes direct binnen een kwantitatieve certificeringsmethode worden ingezet of in een evaluatiemethode als HNN.

De komende jaren ligt de uitdaging in de transitie naar een circulaire bouweconomie, waarbij de grootste vraag is hoe dat gedaan kan worden. Gezamenlijk kunnen BREEAM-NL en HNN ervoor zorgen dat meet- en bepalingsmethoden worden doorontwikkeld, waar mogelijk geharmoniseerd en deze aansluiten op Europese richtlijnen en rekenverplichtingen, zoals het Level(s)-framework en de EU Taxonomie. Uiteindelijk willen DGBC en Cirkelstad stimuleren dat de Nederlandse ervaringen worden meegenomen in de ontwikkeling van (inter)nationale meet- en bepalingsmethoden.

Cirkelstad en DGBC hebben hier samen een voortrekkersrol in, maar kunnen dit niet alleen. Iedereen is uitgenodigd om mee te denken.

Wij borgen een
mooier morgen

BREEAM® | NL

Redactie

Dutch Green Building Council

- Rudy van der Helm
- Ruben Zonnevrijlle

Cirkelstad

- Rutger Büch

Copper8

- Sybren Bosch

Ontwerp:

Bureau Supervisie

Voor meer informatie:

helpdesk@dgbc.nl

- Meer informatie over duurzaamheidskeurmerk BREEAM-NL is te vinden via www.breeam.nl
- Meer informatie over de eenduidige taal Het Nieuwe Normaal is te vinden via HetNieuweNormaal.nl
- Overname van delen van deze publicatie is toegestaan, mits met bronvermelding: DGBC & Cirkelstad (2022)

Zuid Hollandlaan 7
2596 AL Den Haag

T +31 (0)88 55 80 100
E helpdesk@dgbc.nl

www.dgbc.nl
www.breeam.nl

Arthur van Schendelstraat 650
3511 MJ Utrecht

info@cirkelstad.nl
www.cirkelstad.nl